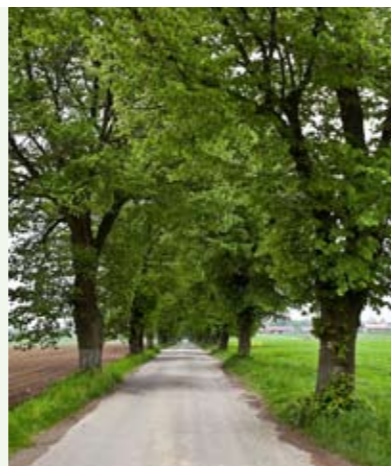

Záchrana aleje u Žižkova Pole na Vysočině se podařila zejména díky tomu, že poradna Arnika zapojila do kampaně široké spektrum partnerů (krajský úřad, správu silnic, řidiče, občanské sdružení, média). Kromě legislativních kroků se vydala i do terénu – obnovit tradiční způsob ochrany dřevin a podpořit bezpečné jízdy alejemi; signální bílou barvou bylo označeno na 300 stromů kolem tamějších komunikací. Téměř stoletá alej byla zpamátněna a slouží jako příklad dobré praxe v kraji, který byl výrazně poškozen vlnou kácení alejí kolem silnic před několika lety.

Historie aleje

Jedna z nejzachovalejších alejí na Vysočině se nachází mezi obcemi Dobrá u Přibyslavi, Žižkovo Pole a Macourov. Je významnou krajinnou dominantou Přibyslavska a dokladem tvůrčí schopnosti našich předků začlenit šetrným způsobem cestu do okolní krajiny. Navazuje na okrasnou zahradu v okolí Žižkovy mohyly, postavené v roce 1874 podle návrhu Antonína Wiehla na místě, kde zřejmě zemřel Jan Žižka z Trocnova. Alej byla založena v roce 1924, na památku pětistého výročí od jeho úmrtí. Některé stromy jsou ale zřejmě ještě starší.

Převážně lipová alej s více než třemi sty stromy se zachovala překvapivě kompaktní a téměř bez mezer. Vitalita stoletých lip je velmi vysoká, stromy jsou bez větších poškození. Stromy dosahují výšky mezi 15 a 20 metry. Výjimkou nejsou stromy s obvodem kmene i 300cm. Alejí vedou značené turistické i cyklistické stezky, prochází tudy také stezka K. H. Borovského.

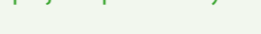
Na scénu přichází rekonstrukce silnice

Přes tyto skutečnosti se od roku 2007 snaží obecní úřad obce Žižkovo Pole stromořadí vykácet z důvodu rekonstrukce vozovky. Arnika vstoupila do případu na základě poradenského kontaktu občanského sdružení Mezník, které se také přihlásilo k účasti ve správním řízení o povolení kácení této aleje. V těchto případech se systémově kryje postavení žadatele o kácení – samosprávy obce – s kompetencemi státní správy na úseku ochrany dřevin rostoucích mimo les.

Identifikace nadregionálního významu poradenské kauzy.

Upozornění na systémovou podjatost právní normy.

POSKYTNUTÍ INFORMACE

Arnika jednak poskytovala průběžné konzultace účastníkům řízení. V řízení bylo nutné se odvolat, neboť obec sama sobě kácení samozřejmě povolila. Přestože, byl odvolací úřad v Přibyslavi proti kácení, rozhodnutí podstoupil krajskému řadu. Krajský úřad většinou kácení nevyhověl, dlouhodobě počítá s odkácením pouze desetiny stromů, pro realizaci výhyben.

TÝMOVÁ SPOLUPRÁCE

Arnika zároveň aktivně vzala kauzu za svou a ve spolupráci s partnerskou regionální organizací OS Mezník zpracovala například podrobný dendrologický posudek. Hotovým posudkem podložily tyto organizace další ze svých žádostí o zpamátnění aleje. (O zpamátnění žádal také odbor životního prostředí Městského úřadu v Havlíčkově Brodě). O památkové ochraně aleje rozhodl 2. června 2009 ve správním řízení Městský úřad v Přibyslavi, proti jeho rozhodnutí se však obec Žižkovo Pole odvolala ke krajskému úřadu. Ten dne 3. listopadu 2009 rozhodl o vyhlášení zákonné ochrany aleje mezi obcemi Žižkovo Pole a Přibyslav. Obec Žižkovo Pole však proti rozhodnutí podala žalobu.

MODELOVÉ ŘEŠENÍ OCHRANY VÝZNAMNÝCH ALEJÍ

Rozhodnutí o zpamátnění aleje předcházelo další posudek, který vypracoval samotný Krajský úřad Kraje Vysočina. Také tento posudek alej ohodnotil jako velmi cennou, zdravou a vitální. Doporučuje ji prohlásit památkou, a když kácet, tedy jen jednotlivé nemocné stromy. Pro zlepšení bezpečnosti provozu na vozovce navrhuje zpracovatel Ing. Krejčí na uvolněných místech zřídít

rozšířená místa (výhybny) a kmeny stromů opatřit bílým nátěrem pro lepší orientaci řidičů při zhoršené viditelnosti

Od krajského úřadu až po řidiče

Souběžně po dobu trvání kauzy vedla Arnika kampaň za záchranu tohoto stromořadí. Byl uskutečněn například happening, kdy samotný Jan Žižka, ke kterému vedou historicko-kulturní kořeny založení této aleje, přišel orodovat za její zpamátnění na krajský úřad. Symbolický Jan Žižka předal JUDr. Romanu Sloukovi z odboru životního prostředí Krajského úřadu v Jihlavě, listinu s pověstí o tom *Kterak alej Žižkova zpamátněna byla*. V roce 2010 navíc Arnika podpořila zachování aleje obnovou desetiletí zanedbaných bílých pruhů, které jsou významným bezpečnostním prvkem provozu na silnicích. V průběhu dvou akcí opatřila Arnika spolu s místními dobrovolníky více než 300 stromů tedy veškeré stromy v aleji bílým nátěrem. V této souvislosti byly informování řidiči a veřejnost o významu akce, aleje Žižkovo Pole, ale i stromořadí podél silnic obecně.

← MANAGEMENT
← NA DOBU
← URČITOU

Obnovení tradičních opatření.

Široká spolupráce místních dobrovolníků, silničářů a kraje s poradnou.

Široké spektrum signatářů konsenzu řešení kauzy.

Metodický výstup systémově aplikovatelný.

Obec Žižkovo Pole sice proti rozhodnutí krajského úřadu o zpamátnění aleje podala žalobu, nicméně alej Žižkovo Pole získala nejen pozornost silniční správy. Dohoda mezi krajským úřadem, silniční správou, Agenturou ochrany přírody a krajiny a Českou inspekcí životního prostředí o šetrné rekonstrukci vozovky počítá s vykácením pouze nezbytného množství stromů (max.10%) pro realizaci výhyben. Ale především si alej získala patronát veřejnosti, která se nyní o jejich zachování více než zajímá.

Silniční stromořadí v české krajině

Projekt je součástí širší kampaně Arniky *Zachraňme stromy*, která se v roce 2010 intenzivně zabývala problematikou ochrany silničních stromořadí, jejich systematické péče a obnovy. Kromě dlouhodobé diskuze se zúčastněnými stranami, která byla realizována např. formou kulatých stolů, odborného semináře atd., tento projekt významně přispěl ke zpracování metodické publikace *Silniční stromořadí v české krajině – koncepce jejich zachování, obnovy a péče o ně*, kterou Arnika rozeslala všem krajům a silničním správám v ČR.

Název:	ŽIŽKOVO POLE – JAK ZACHRÁNIT ALEJ PŘED POKÁCENÍM
Téma:	Ochrana dřevin
Cílová skupina:	Obyvatelé obce Žižkovo pole, obecní úřad, městský úřad Přibyslav, Krajský úřad Vysočina, veřejnost
Místo realizace:	Žižkovo Pole (Kraj Vysočina)
Doba realizace:	2008–2010
Webová stránka:	http://arnika.org/kauzu-stromy/alej-u-zizkovy-mohyly-na-vysocine
Řešitel:	Ing. Jana Vitnerová
Partneři:	OS Mezník, zastupitelé města Přibyslav
Zdroje financování:	NROS, MŽP, Veřejná sbírka, Hornbach